

FENOMENUL HĂRȚUIRII SEXUALE: analiză comparativă din perspectiva genului și a vârstei asupra hărțuirii stradale și a fenomenului #metoo

IULIANA CĂTĂLINA CRISTIAN, promoția 2018

ABSTRACT În această cercetare mi-am propus să conturez o imagine de ansamblu a percepției indivizilor din România cu privire la hărțuirea sexuală și să accentuez importanța conștientizării acestui fenomen. Analiza s-a concentrat asupra hărțuirii stradale, ca formă a hărțuirii sexuale în spațiul public. Astfel, am pornit de la întrebări de cercetare care vizează prezența fenomenului în România, prin raportare la experiența respondenților, mi-am propus să investighez existența unei posibile diferențe de percepție asupra hărțuirii stradale din perspectiva genului și a vârstei și conturarea unei percepții asupra fenomenului #Metoo. Pentru a răspunde acestor întrebări, am plecat de la ideile feminismului radical. Pentru a culege date, am folosit ca metodă ancheta sociologică, chestionarul ca instrument, iar datele obținute prin aplicarea rezultatelor le-am prelucrat cu ajutorul programului SPSS. Concluziile cercetării de față ne arată amploarea fenomenului hărțuirii stradale din România, femeile fiind victime ale hărțuirii în spațiul public în proporție de 75%. De asemenea, rezultatele au arătat că există unele diferențe de percepție din perspectivă de gen, privind toleranța și frecvența comportamentelor de hărțuire în spațiul public. În ceea ce privește fenomenul #Metoo, respondenții au cunoștință de acesta în proporție de 66% și consideră că principala cauză a răspândirii acestuia o reprezintă căpătarea încrederii de către victime odată cu amploarea pe care a cunoscut-o acest fenomen.

Cuvinte cheie: *hărțuire, gen, vârstă, percepție, experiență, spațiu public, #Metoo*

Cristian, Iuliana Cătălina. 2018. "Fenomenul hărțuirii sexuale: analiză comparativă din perspectiva genului și a vârstei asupra hărțuirii stradale și a fenomenului #metoo", *Revista de antropologie aplicată*, vol.2, nr. 1, pag. 1-36.

Claudia 17/2/19 18:38

Deleted: 9

1. INTRODUCERE:

1.1. Motivarea alegerii temei

În ultima perioadă s-a vorbit și se vorbește în continuare despre fenomenul hărțuirii sexuale. În contextul fenomenului #MeToo au fost povestite numeroase experiențe de viață ale femeilor care au trecut prin episoade de hărțuire sexuală, ieșind la iveală multe acțiuni ale sferei masculine, considerate mai mult sau mai puțin grave. Tot în cadrul acestui fenomen au fost subliniate diverse perspective ale indivizilor, de la blamarea victimelor feminine, până la indiferență și dezinteres.

Se cunoaște însă, la nivelul simțului comun, sensul conceptului *hărțuire sexuală*?

Experiența personală, înainte de a studia la Facultatea de Sociologie, mă face să răspund că nu. Am trecut la rândul meu, ca numeroase alte femei, prin experiențe de hărțuire, pe care atunci nu le consideram hărțuire. Desigur, știam că ceva este în **ne**regulă în ceea ce se întâmplă, însă reacțiile celorlalți semnificativi m-au făcut să interiorizez și să consider aceste experiențe ca fiind „normale”. Este cat-calling-ul hărțuire? Presupun că multe persoane vor considera că nu, fiind un fenomen atât de răspândit. Dar atunci când indivizi necunoscuți de pe stradă îți se adresează cu anumite exprimări cu conotații sexuale? Dar când cineva se apropie de tine fără permisiunea ta, invadându-ți spațiul personal, de exemplu în autobuz? Lista poate continua cu multe alte exemple care intră în sfera hărțuirii sexuale, dar care nu sunt considerate de societate ca fiind grave, nefiind încadrate sub termenul umbrelă *hărțuire*.

O experiență relevantă în acest sens o constituie o discuție personală cu reprezentanții genului masculin, care confundau hărțuirea sexuală cu flirtul, considerând că fluierăturile, cat-calling-ul, remarcile cu conotație sexuală le flatează de fapt pe femei și că ei nu fac altceva decât să contribuie la creșterea egoului feminin. De asemenea am întâlnit diverse păreri ale bărbaților cu privire la fenomenul #MeToo, de la faptul că femeile sunt de vină pentru ce li se întâmplă în spațiul public datorită vestimentației, până la faptul că recunoașterea experiențelor de hărțuire după mai mulți ani nu e decât o formă de atragere a atenției. Am întâlnit de asemenea și multe femei care consideră că vina aparține femeilor, blamând astfel victimele pentru experiențele lor sau care m-au sfătuit să trec peste experiențele personale și să le consider un fapt social.

În România, există două forme de hărțuire incriminate în Codul Penal, și anume:

„ *Hărțuire*, în sensul de *urmărire* (art. 208) – urmărirea în mod repetat, fără drept sau fără un interes legitim, a unei persoane ori supravegherea locuinței, locului de muncă sau altor locuri frecventate de către aceasta, cauzându-i astfel o stare de temere (închisoare de la 3 la 6 luni sau cu amendă). Constituie hărțuire și efectuarea de apeluri telefonice sau comunicări prin mijloace de transmitere la distanță, care, prin frecvență sau conținut, îi cauzează o temere unei persoane (închisoare de la o lună la 3 luni sau amendă, dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă).

Hărțuire sexuală (art. 223) – pretinderea în mod repetat de favoruri de natură sexuală în cadrul unei relații de muncă sau al unei relații similare, dacă prin aceasta victima a fost intimidată sau pusă într-o situație umilitoare (închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă).” (Hogaș, 2018).

Legislația însă nu se adresează și faptelor concrete de hărțuire sexuală stradală, în afară de urmărire (stalking), cele două definiții din Codul Penal, adresându-se mai degrabă hărțuirii de la locul de muncă, și mai puțin celei publice. Acest lucru încurajează un comportament

neadecvat în spațiul public, adresat împotriva femeilor, ceea ce determină sentimente de teamă și de nesiguranță atunci când acestea se află pe stradă.

Statisticile privind hărțuirea sexuală stradală în România sunt aproape inexistente, acest fenomen intrând de curând în atenția sociologilor, psihologilor și al cercetătorilor.

„Hollaback! și Universitatea Cornell au început o cercetare despre hărțuirea stradală în 2014. Aceasta a fost publicată în două părți, prima parte analizând datele din Statele Unite, iar cea de-a doua, care a fost publicată în mai 2015, a reprezentat o analiză transculturală a hărțuirii stradale din 42 de orașe ale lumii. La sondaj au răspuns în jur de 16.600 de persoane, făcând ca acest studiu despre hărțuirea stradală să fie cel mai mare de până acum.” (Romania.ihollaback.org, 2016).

România nu a fost inclusă în acest studiu, însă vom privi în ce măsură este prezentă hărțuirea stradală în țările din estul Europei.

În Bosnia și Herțegovina, rezultatele au arătat că 83% dintre femei au avut prima lor experiență în ceea ce privește hărțuirea stradală înainte de 17 ani, 50% au raportat prima experiență înainte de 15 ani și 17% au fost hărțuite înainte de vârsta de 10 ani. Cele mai comune forme ale hărțuirii stradale întâlnite în această țară sunt hărțuirea verbală și nonverbală. Cea mai puțin întâlnită formă de hărțuire este „flashing-ul”, adică expunerea unei părți intime a unui necunoscut în fața unei victime, 73% dintre respondente neexperimentând astfel de întâmplări. 55% dintre femeile din Bosnia și Herțegovina au fost urmărite de un bărbat sau de un grup de bărbați, în 2014, acest lucru inducându-le un sentiment de teamă (Hollaback! Together We Have the Power to End Harassment, 2015).

În Polonia, 81% dintre femei au raportat prima experiență de acest fel înainte de 17 ani, 62% au avut o primă experiență de hărțuire stradală înainte de vârsta de 15 ani, iar 16% au fost hărțuite înainte de a împlini 10 ani. Cele mai comune forme ale hărțuirii stradale întâlnite în această țară sunt hărțuirea verbală și nonverbală, un procent foarte mic declarând că nu a experimentat aceste forme de hărțuire în 2014. Cea mai puțin întâlnită formă de hărțuire este *flashing-ul*, adică expunerea unei părți intime a unui necunoscut în fața unei victime, 79% dintre respondente neexperimentând astfel de agresiuni. Mai mult de jumătate dintre respondente au fost pipăite în 2014, iar 61% dintre femei au fost urmărite de un bărbat sau de un grup de bărbați, în același an (14% dintre respondente au experimentat acest comportament din partea hărțuitorului de mai mult de 5 ori) (Hollaback! Together We Have the Power to End Harassment, 2015).

Observând astfel aceste statistici, hărțuirea stradală reprezintă o problemă socială care necesită mai multă atenție din partea mediului academic, mai ales în ultima perioadă când au loc numeroase fenomene reprezentative pentru această temă de interes. Am ales ca în această cercetare să mă concentrez asupra percepției cu privire la hărțuirea sexuală și asupra fenomenului #Metoo din perspectiva celor două genuri, feminin și masculin și să încerc să răspund la câteva întrebări nu numai personale, ci care sunt de interes și pentru spațiul academic. De asemenea, am vrut să observ dacă există diferențe de percepție privind hărțuirea sexuală stradală și din punct de vedere al vârstei respondenților. Am urmărit să obțin statistici relevante, care, deși obținute în urma unei cercetări pe un eșantion de conveniență și redus numeric, reprezintă un punct de plecare în cercetarea cantitativă din România, privind hărțuirea stradală.

1.2. Întrebări de cercetare

Întrebările principale în jurul cărora s-a construit această cercetare și cărora am căutat să le răspund prin datele obținute, sunt următoarele:

1. Cum diferă percepția masculină, de cea feminină, în ceea ce privește hărțuirea stradală, pentru segmentul de populație de vârstă tânără (18-35 de ani)?
2. Există diferențe în ceea ce privește toleranța față de hărțuirea stradală?
3. Există diferențe în ceea ce privește toleranța și percepția asupra hărțuirii stradale între segmentele de vârstă 18-24 ani și 25-35 ani?
4. În ce măsură este prezentă hărțuirea stradală în România, potrivit experiențelor respondenților și care este segmentul principal de populație vizat de acest fenomen?
5. În ce măsură, respondenții au auzit despre fenomenul #Metoo? Care sunt principalele cauze care au dus la apariția reclamațiilor victimelor, din perspectiva respondenților?

2. PRECIZĂRI CONCEPTUALE ȘI CADRUL TEORETIC

În această lucrare, îmi voi încadra explicațiile în cadrul teoriilor socioculturale, în mare parte de orientare feministă, care susțin că „hărțuirea sexuală este consecința logică a inegalității de gen și a sexismului, existente în societate” (Pina et. Al, 2009, p. 131). Există mai multe orientări teoretice și de acțiune feministe, iar pentru nevoile acestui studiu am considerat că este necesar să aduc în discuție ideile feminismului radical. În acest capitol voi prezenta de asemenea, pe scurt, principalele abordări teoretice ale genului relevante pentru această temă de cercetare, precum și hărțuirea sexuală stradală, ca fenomen determinat social și cultural.

2.1 Abordări teoretice ale genului

„Genul se referă la acele înțelesuri și norme sociale și culturale atașate sau prescrise sexelor în anumite sisteme sociale particulare, prin intermediul cărora oamenii sunt catalogați drept feminini, masculini sau androgini.” (Grünberg, 2010, p. 209). „Genul exprimă diferențe și inegalități universale, neuniforme, dintre bărbați și femei sau între bărbați și între femei. Când analizăm din punct de vedere sociologic genul, vorbim despre ierarhie, putere, inegalitate și nu doar despre diferențe, fiind interesați printre altele de stereotipurile de gen care stau la baza prejudecăților și discriminărilor de gen.” (2010, p. 211).

Începând cu anii '70, genul a fost definit și redefinit, fiind abordat din mai multe perspective. În cadrul abordărilor culturaliste ale genului, putem aminti de autori precum Zimmerman, West sau Goffman.

Goffman susține că atunci când oamenii interacționează între ei, fiecare posedă anumite semne esențiale, feminitatea și masculinitatea fiind considerate „prototipuri de expresii esențiale”. (Goffman, 1976, p. 75, apud Zimmerman, 1987, p. 129). Indivizii își performează genul conform așteptărilor societății și acelor caracteristici esențiale care le caracterizează masculinitatea sau feminitatea. Astfel, conform lui Goffman (1976), pe baza caracteristicilor biologice, s-au construit social și cultural modalități de afișare a genului.

În prelungirea teoriilor lui Goffman, Zimmerman și West propun diferențierea dintre categorii de sex și gen, precum și sintagma *doing gender* care se referă la „construirea unor diferențe între fete și băieți, femei și bărbați, la nivel social, diferențe care nu sunt naturale sau biologice. Odată ce diferențele au fost construite, ele sunt folosite pentru a întări „esența” sexului.” (Zimmerman, 1987, p. 137). Conform acestor autori, genul nu este o componentă a identității noastre fixe ci un produs al interacțiunilor sociale. „Realizând în mod constant gen, bărbații domină și femeile sunt dominate, alcătuindu-se o ordine socială în conformitate cu diferențele naturale. Dacă facem gen așa cum trebuie, simultan menținem, reproducem și legitimăm anumite aranjamente instituționale bazate pe categoriile de sex. Dacă eșuăm ca indivizi în a face gen așa cum trebuie, putem fi trași la răspundere, sancționați.” (Zimmerman, 1998, apud Grünberg, p. 226).

În „Paradoxes of Gender”, Judith Lorber lansează o nouă paradigmă care prezintă genul ca o instituție socială, plecând de la abordarea social-constructivistă. Asemenea oricărei instituții sociale, genul prezintă atât caracteristici universale, cât și variații cronologice și interculturale care afectează viața individuală și interacțiunea socială în mod major. Conceptul de gen prezentat de Lorber este o instituție care stabilește modele de așteptări pentru indivizi, ordonează procesele sociale ale vieții de zi cu zi, este prezentă în principalele organizații sociale ale societății, precum economia, familia, politica și de asemenea este o entitate în sine (Lorber, 1995, pp. 13-36).

Kimberlé Crenshaw introduce termenul de intersecționalitate și propune o abordare multidimensională a genului. „Intersecționalitatea se referă la modurile în care rasa, clasa, genul, etnia, orientarea sexuală, statutul și alte diferențe marcante se intersectează pentru a influența realitățile individuale și experiențele trăite. Intersecționalitatea admite că indivizii și grupurile sunt configurate prin identități multiple și intersectate. Aceste identități fac cunoscută viziunea, perspectiva despre lume a unui individ și relația cu alții în societate. Intersecționalitatea a devenit un termen răspândit odată cu folosirea acestuia de către activistele feministe, printre care și femeile de culoare, în anii '80 -'90. Acestea susțineau că toate acele atribute amintite anterior, percepute ca fiind marcatori ai diferențierii, se intersectau și interacționau cu instituțiile și structurile din societate, limitându-le accesul la resurse și informații și privilegia doar anumite grupuri de indivizi.” (Mason, p. 5).

2.2 Principalele idei ale feminismului radical

„Feminismul este cel care, în prelungirea disputelor epistemologice din anii 1950, perioadă în care s-au adus critici majore marilor sisteme tradiționale de gândire, a redimensionat și impulsionat cercetarea despre gen la începutul anilor 1970. A studia în cadrul unei perspective feministe natura inegalităților de gen și dimensiunea de gen a instituțiilor sociale înseamnă, în principal, a considera genul ca fiind central analizei, iar relațiile de gen ca fiind problematice, produs al forțelor culturale, istorice, politice create și recreate constant de oameni.” (Strauss, 1978, apud Grünberg, 2010, p. 228).

„Feminismul radical este specific celui de al doilea val al feminismului, eforturile activistelor feministe concretizându-se în politizarea violenței împotriva femeilor și începuturile unei noi abordări a acesteia în cadrul societății.” (Miroiu, 2004, p. 151).

Una dintre ideile principale ale feminismului radical o constituie „existența nu numai a unor norme, valori, instituții și practici masculine, ci și a patriarhatului, înrădăcinat profund în mintea societății, atât a femeilor cât și a bărbaților.” (Miroiu, 2004, p. 152).

„Feministele radicale socotesc că antifeminismul, sexismul și forma patriarhală în relațiile de gen sunt atât de înrădăcinate în mintea bărbaților, încât ei nu pot coopera în mod veritabil pentru o asemenea cauză. Societatea trebuie schimbată cu sau fără consimțământul, susținerea și cooperarea efectivă a bărbaților.” (Miroiu, 2004, p. 152).

Societatea românească poate fi caracterizată ca fiind o societate tradiționalistă și în ciuda unor evoluții firești sau impuse prin schimbări normative, încă se poate considera o societate patriarhală, adică o societate în care bărbații au mai multă putere decât femeile și o folosesc pentru a-și crea privilegiul în raport cu acestea. „Succint, caracteristicile patriarhatului sunt următoarele: stabilește inegalitatea prin naștere, convertind diferențele biologice în inegalități (dominați și dominanți), definește o relație de putere specială care conviețuiește cu celelalte, este simultan peste tot și modelează relațiile și realitățile din societate.” (Pasti, 2003, p. 15). Patriarhatul se reflectă și în relațiile sociale și familiale, și consider că atunci când puterea și controlul se află în mâinile tale, nu consideri o alternativă renunțarea la acestea. Dar, există și alternativa de a împărți aceste privilegii, și, deși trăim într-o societate tradiționalistă, observ și sunt încredincioasă în posibilitatea unei schimbări care să conducă către o egalitate de gen, nu numai la nivel legislativ, ci și la nivel de concepții, perspective, relații sociale și familiale.

Această putere a bărbaților, asupra femeilor, o regăsim în aproape toate culturile și se exercită atât în relațiile publice, cât și în relațiile private. „Puterea nu se oprește la ușa casei, dimpotrivă, se manifestă în mod pregnant în relațiile private. Dacă puterea caracterizează și relațiile interpersonale private, înseamnă că ceea ce este personal e politic, respectiv că probleme de tipul violul în cuplu, violența domestică, abuzul, asaltul sexual, hărțuirea sexuală, nu pot fi privite doar ca probleme private o dată ce implică relații de putere. Ele trebuie să devină probleme politice, iar reglementarea lor trebuie să conducă la eliminarea lor, căci toate cele de mai sus servesc la umilirea femeilor și la menținerea lor în frică. Umilirea și înfricoșarea femeilor sunt ingredientele necesare ale patriarhatului.” (Miroiu, 2004, p. 154).

Femeile au prins curaj în interiorul lor să vorbească despre experiențele în care au fost victime, dar s-a păstrat totuși o tăcere publică asupra violențelor îndreptate împotriva femeilor, precum violența domestică, hărțuirea sexuală, violul. Acest subiect era unul tabuu și se prefera discreția, această discreție împiedicând aceste forme de violență să devină o problemă publică (Miroiu, 2004, p. 155).

În România există în ultimii ani o mișcare pornită de asociațiile care susțin egalitatea de gen, prin care se încearcă conștientizarea de către societate a gravității violenței împotriva femeilor, printre care se numără și hărțuirea sexuală, implicit și cea stradală. Mai ales în contextul mișcării #MeToo, cât mai multe femei au ieșit în față și și-au făcut publice experiențele în care au fost victime ale hărțuirii sexuale. Deși suntem în anul 2018, se păstrează încă ideea că victima este vinovată și că de cele mai multe ori ea este de vină pentru comportamentul îndreptat împotriva sa, provocându-l cumva pe agresorul ei.

2.3 Hărțuirea stradală în contextul local, cultural și social

Începând cu anii '70, activistele feministe au scos în atenția publică, prin discursul lor, problema violenței împotriva femeilor și s-a încercat politizarea ei. (Hanish, 1970, apud Bragă, 2012, p. 143). „Introducerea fenomenului violenței împotriva femeilor în dezbaterile publice și denunțarea acestuia drept o formă de control și subordonare a femeilor a permis intensificarea analizelor privind relațiile de putere dintre femei și bărbați.” (Brownmiller, Russel, 1975, apud Bragă, 2012, p. 143). Violențe precum abuzul sexual, violul, violența economică, hărțuirea sexuală, au fost conceptualizate datorită analizei experiențelor femeilor (Kelly, 1988, apud Bragă, 2012, p. 143).

România este un mediu social în care violența sexuală este comună, de multe ori rar raportată, un mediu în care victimele sunt învinuite pentru experiențele lor și în care se perpetuează misoginismul și alte forme de discriminare, precum homofobia sau rasismul.

Hărțuirea stradală se află sub conceptul umbrelă de hărțuire sexuală, iar atâta timp cât are efecte negative asupra femeii, în special psihice și comportamentale, o putem numi ca fiind o violență îndreptată împotriva femeii. Consider că este important să aduc în discuție și conceptul de violență sistemică care reprezintă „un tip de violență care s-a normalizat în cadrul unei structuri sociale, drept pentru care este greu de identificat, deși omniprezentă”. „Violența sistemică este un mecanism care instituționalizează diverse forme de discriminare, intimidare și control și combaterea ei necesită o continuă analiză, evaluare și re-evaluare a valorilor și perspectivelor promovate de un sistem social în care ea este prezentă.” (Fia.pimienta.org, 2018).

Potrivit Mihaelei Miroiu (2002), hărțuirea sexuală presupune exercitarea unor presiuni de natură sexuală, cererea unor favoruri sexuale sau exprimarea de către hărțuitor a unor observații indecente. La acestea se adaugă și comiterea unor gesturi sau acțiuni care deranjează persoana vizată. Principala caracteristică definitorie pentru hărțuirea sexuală o constituie lipsa consimțământului din partea persoanei asupra căreia acest gen de comportamente este îndreptat. Există însă stereotipuri și prejudecăți care fac dificilă delimitarea hărțuirii sexuale de comportamente considerate normale. În acest sens, putem aminti două percepții ale societății care contribuie la acest lucru. Prima se referă la ideea că bărbații sunt persoane cu dorințe sexuale mai puternice decât ale femeilor și că este firesc ca ei să încerce să cucerească prada. Cea de a doua consideră femeia ca fiind o persoană care așteaptă să fie cucerită de bărbați prin orice mijloace. „De multe ori, astfel, hărțuirea este văzută de bărbați ca fiind o manifestare a atracției sexuale. Cu toate acestea, trebuie precizat că există anumite criterii obiective care pot identifica hărțuirea sexuală: absența consimțământului, inoportunitatea, caracterul ofensator și insistent, lipsa de rezonabilitate.” (Miroiu, 2002, p. 183).

Conceptul de *hărțuire stradală* este un tip de hărțuire sexuală, și anume hărțuire sexuală în spațiul public, și cuprinde mai multe tipuri de comportamente și acțiuni, cum ar fi fluierături, priviri „poficioase” (leers), făcut cu ochiul, înșfăcări (grabs), ciupituri, remarci, pipăit, comportamente care au o natură sexuală, dar și comentarii evaluative asupra înfățișării fizice ale unei femei sau asupra prezenței ei în spațiul public.” (Bowman, 1993, p. 523, apud Chirciu, 2014, p. 35). La acestea se adaugă și alte tipuri de comportamente, considerate de mine ca fiind printre singurele recunoscute la nivelul simțului comun ca fiind hărțuire, și anume amenințările sexuale și urmărirea (stalking). Un alt comportament considerat ca fiind hărțuire sexuală în spațiul

public o reprezintă acțiunea de *flashing*, concept ce semnifică expunerea unei părți intime a corpului bărbaților în spațiul public. Efectele asupra femeilor în acest caz sunt numeroase, printre care se numără „frică, șoc, dezgust, furie, umilire, de multe ori experimentate în același timp sau în mod succesiv, (...) iar riscul de a fi hărțuite de către un flasher le determină pe unele femei să-și restrângă sau să-și adapteze deplasările. Femeile preferă să evite anumite medii, decât să-și asume riscul de a trece printr-o situație înfricoșătoare.” (Koskela, 1999, p. 118, apud Chirciu, 2014, p. 35).

Hărțuirea stradală este definită de caracteristici precum: „șintele sunt femei, hărțuitorii sunt bărbați, hărțuitorii nu se cunosc cu șintele lor, întâlnirea este una directă, locul este unul public, iar conținutul limbajului nu este unul destinat spațiului stradal.” (Bowman, 1993, p. 524, apud Chirciu, 2014, p. 35).

Hărțuirea stradală se petrece când indivizi necunoscuți abordează în spațiul public, una sau mai multe femei. Bărbatul o privește pe femeie ca pe un obiect sexual care îi aparține și o obligă să interacționeze cu el, prin anumite gesturi, expresii verbale și nonverbale, lipsind astfel consimțământul victimei (Bowman, 1993, p. 524, apud Chirciu, 2014, p. 35).

Potrivit teoriilor socioculturale, hărțuirea sexuală este legată de ideologia dominanței masculine (Bourdieu) și de superioritatea masculină. Acest fenomen există și se menține din cauza percepției generale că femeia reprezintă genul inferior și slab, a stereotipurilor de gen existente la nivel de societate și a rolurilor pe care societatea se așteaptă ca cele două genuri să le interpreteze (Pina et. Al, 2009, p. 131).

Două noțiuni relevante în acest context le reprezintă *sfera publică* și *sfera privată*. „În tradiția modernității europene, ca și în cea veche, iudeo-creștină, spațiul privat s-a identificat cu femeile, iar cel public, cu bărbații. Spațiul privat are caracteristici „feminine” (este un spațiu al sentimentelor, intimității, grijii, al particularului), iar spațiul public are caracteristici „masculine” (este un spațiu al rațiunii și raționalității, al dreptății, neutralității, aranjamentelor obiective, al universalului și imparțialității).” (Miroiu, 2004, p. 71). Astfel, bărbații, consideră că spațiul public le aparține și că au dreptul să trateze așa cum vor ei femeile, care sunt prezente pe teritoriul lor cu permisiunea acestora. Desigur, nu trebuie să concluzionăm că bărbații se comportă astfel în mod intenționat. Acestea sunt elemente culturale tradiționaliste transmise din generație în generație și rămase impregnate în memoria colectivă.

Bourdieu (1998) vorbește, de asemenea, în lucrarea sa *Dominația masculină*, despre modelul tradițional al diviziunii dintre masculin și feminin. La sfârșitul secolului trecut, Bourdieu susținea că „bărbații continuă să domine spațiul public și câmpul puterii (îndeosebi cel economic, asupra producției), în timp ce femeile rămân sortite (în mod predominant) spațiului privat (domestic, loc al reproducerii).” (Bourdieu, 1998, p. 148).

Efectele negative ale hărțuirii stradale sunt numeroase, atât pe termen lung, cât și pe termen scurt. De cele mai multe ori, victimele hărțuirii stradale aleg să producă o schimbare personală, și anume să aibă o altfel de vestimentație, să-și schimbe traseul obișnuit, aleg să nu mai iasă din casă, își schimbă jobul. Printre efectele negative se numără și cele psihice, precum anxietatea, depresia, scăderea stimei de sine, insomniile.

Societatea ca întreg, însă, nu consideră hărțuirea stradală ca fiind o problemă socială, deși acest fenomen afectează femeile în mod frecvent. Există o graniță subtilă între hărțuire

sexuală (stradală) și flirt, de exemplu, care poate crea confuzie și neînțelegere în rândul indivizilor. „Unii experți critică conceptul pentru că ar restrânge dreptul la liberă exprimare, sau pentru că ar menține anumite stereotipuri ale femeii delicate care necesită protecție specială. Legislația și politicile privind hărțuirea sexuală au fost și ele criticate pentru încercarea de a regulariza relația amoroasă.” (Grünberg, 2010, p. 244).

Consider că acest fenomen, cu numeroase consecințe negative asupra femeii și relațiilor dintre sexe, trebuie înțeles de indivizi, reglementat și pedepsit de autoritățile publice.

Astfel, prin această lucrare, mi-am propus să identific măsura în care femeile chestionate sunt victime ale hărțuirii sexuale stradale, gradul de toleranță al respondenților români, cu vârste cuprinse între 18 și 35 de ani, în ceea ce privește hărțuirea stradală și diferențele de percepție în funcție de genul și vârsta acestora.

3. PRECIZĂRI METODOLOGICE

3.1 Tipul cercetării

Cercetarea de față este o cercetare cantitativă, prin intermediul acesteia încercând să măsoare anumite aspecte specifice fenomenului de hărțuire sexuală.

Prin această cercetare am urmărit să obțin date statistice relevante pentru anumite segmente de populație, considerând că nu există suficiente studii despre hărțuirea sexuală stradală în România. În țara noastră se vorbește foarte puțin despre acest comportament care atentează la sănătatea fizică și psihică a femeii și care ar putea avea urmări grave pe termen lung asupra femeilor, atât din punct de vedere psihic, cât și social și comportamental. În țara noastră, hărțuirea sexuală este recunoscută doar în cele mai severe forme, românii neconsiderând limbajul indecent, fluietăturile și anumite remarci legate de aspectul fizic al femeii, ca fiind o formă de hărțuire. Din păcate, nici legislația nu susține femeile hărțuite sexual în spațiul public, legislația cerându-le femeilor să aducă dovezi în acest sens, ceea ce de cele mai multe ori este dificil.

3.2 Obiectivele cercetării:

1. identificarea gradului de toleranță față de hărțuirea sexuală publică la nivelul femeilor și al bărbaților;
2. identificarea gradului de înțelegere a conceptului de hărțuire sexuală în rândul femeilor și al bărbaților;
3. identificarea gradului de toleranță în ceea ce privește hărțuirea sexuală publică, în funcție de vârstă, pentru populația foarte tânără (18 - 24 de ani) și populația tânără (25 - 35 de ani);
4. abordarea intersecțională a genului în analiza fenomenului;
5. identificarea măsurii în care este prezentă hărțuirea stradală în România, prin raportare la experiențele respondenților.

3.3 Ipoteze

1. Femeile chestionate sunt victime ale hărțuirii stradale în proporție de cel puțin 50%.
2. Bărbații au o toleranță mai mare față de comportamentele identificate ca fiind hărțuire stradală, în comparație cu femeile.
3. **Genul masculin percepe frecvența hărțuirii stradale în România, ca fiind mai mică, comparativ cu genul feminin.**

3.4 Eșantionare

În această cercetare, populația este definită de bărbații și femeile din categoria de vârstă 18-35 de ani.

Ca tehnică de eșantionare am folosit eșantionarea nonprobabilistă, de conveniență, selectând respondenții apti, disponibili, în funcție de două variabile, vârsta și genul. Astfel la acest studiu au participat femeile și bărbații din categoria de vârstă 18-35 ani. Eșantionul a fost alcătuit dintr-un total de 105 respondenți, de vârstă tânără, 18-35 de ani.

3.5 Metode, tehnici și instrumente

În cercetare am folosit ca metodă, ancheta sociologică, chestionarul ca tehnică, modul de aplicare s-a realizat prin autoadministrare, pentru a păstra anonimitatea răspunsurilor respondenților și pentru a reduce erori sistematice precum bias-ul de intervievator, bias-ul de răspuns. Lista propriu-zisă de întrebări (chestionarul) a constituit instrumentul de investigare. Întrebările din chestionar au fost atât închise, cât și deschise, în număr mai mare fiind prezente cele închise. Într-o primă etapă am apelat la pretestarea chestionarului, pe un eșantion mai mic, de 20 de persoane, cu aceleași caracteristici ale unității de analiză, individul de gen feminin sau masculin, cu vârsta cuprinsă între 18 și 35 de ani, pentru a mă lămuri asupra posibilelor erori de construire a chestionarului. Chestionarele au fost aplicate cu ajutorul unei platforme online, linkul către chestionar fiind postat pe grupurile mai multor facultăți din București și oferit cunoștințelor care se încadrează în populația aleasă. Întrebările vizând datele sociodemografice m-au ajutat să exclud respondenții care nu se încadrează în populația aleasă pentru această cercetare.

Datele au fost apoi prelucrate prin introducerea lor într-o bază de date, în SPSS, și analizarea și interpretarea lor ulterioară.

Avantaje:

- Tehnica chestionarului presupune costuri mai reduse, atât financiare, cât și de timp;
- Se poate surprinde percepția mai multor indivizi asupra unui fenomen, comparativ cu interviul, de exemplu;
- Prin autoadministrare, crește siguranța elaborării răspunsurilor, reducându-se astfel posibilitatea de apariție a dezirabilității sociale;

- Prin autoadministrare, în absența operatorului, este probabil ca respondenții să răspundă fără ezitare și la întrebări mai „personale”.

Dezavantaje:

- În cazul autoadministrării chestionarului, există riscul ca respondenții să nu înțeleagă sensul anumitor întrebări și imposibilitatea ca aceștia să ceară informații suplimentare legate de întrebările din chestionar;
- Posibilitatea unui grad de răspuns mai scăzut din partea celor incluși în eșantion, prin folosirea chestionarului autoadministrat;
- Tehnica chestionarului nu aprofundează răspunsurile oferite de către respondenți.

Ca potențial de continuare, în viitor, datele din această cercetare pot fi completate folosind metode calitative, precum interviul, observația participativă sau cu ajutorul analizei documentelor sociale, mai ales în culegerea datelor privind experiența ca victime ale hărțuirii sexuale stradale în rândul respondenților. De asemenea, percepțiile asupra hărțuirii stradale pot fi aprofundate folosind interviul ca tehnică.

3.6 Operaționalizarea conceptelor

În cadrul etapei de operaționalizare am selectat conceptele-cheie din întrebările de cercetare, ipoteze și din obiectivele cercetării, urmând ca apoi să stabilesc 4 dimensiuni și să menționez indicatorii pe care i-am considerat relevanți pentru tema aleasă. Acest lucru a permis transpunerea unor concepte vagi și generale, în itemi sau întrebări de chestionar, pentru a face posibilă definirea și măsurarea lor.

1. Dimensiune atitudinală:

- percepția respondenților cu privire la faptele de hărțuire stradală;
- gradul de toleranță față de faptele de hărțuire stradală (cat calling, flashing, stalking, etc);
- atitudinea respondenților față de fenomenul #Metoo (ce părere au respondenții despre victime și hărțuitori și despre amploarea fenomenului).

2. Experiența respondenților:

- măsura în care respondenții au observat fapte de hărțuire stradală în orașul lor;
- conștientizarea faptelor de hărțuire stradală de către respondenți;
- trăirea de către respondenți a unor experiențe de hărțuire stradală.

3. Dimensiune comportamentală:

- acțiunile întreprinse de către respondenți în cazul unor fapte observate de hărțuire stradală;
- încurajarea, descurajarea faptelor de hărțuire stradală prin anumite mijloace;
- comportamentul respondenților în cazul unor fapte de hărțuire sexuală publică îndreptate împotriva lor.

4. Conștientizarea fenomenului de hărțuire stradală și a efectelor acesteia:

- gradul de înțelegere a conceptului de *hărțuire stradală* de către respondenți;
- percepția respondenților în legătură cu efectele hărțuirii stradale;
- măsura în care respondenții consideră că fenomenul de hărțuire stradală este prezent în țara noastră;
- principalele cauze ale fenomenului de hărțuire stradală identificate de către respondenți.

4. GRADUL DE ÎNȚELEGERE A CONCEPTULUI DE „HĂRȚUIRE STRADALĂ” ÎN RÂNDUL RESPONDENȚILOR

Unul dintre scopurile principale ale acestei lucrări a fost investigarea gradului de înțelegere a conceptului de hărțuire stradală a populației tinere din țara noastră. Astfel, în urma experiențelor și interacțiunilor individuale cu indivizii din București, atât personal cât și în cadrul rețelelor de socializare, am sesizat faptul că sensul conceptului de *hărțuire stradală* nu este cunoscut în totalitate. Am vrut astfel să văd dacă și în urma aplicării acestui chestionar voi ajunge la concluzii similare. Desigur, rezultatele nu pot fi generalizate la nivel național, din cauza mărimii eșantionului, însă este un prim pas în cercetarea privind hărțuirea sexuală stradală în România.

Respondenții au fost inițial rugați să definească folosind propriile cuvinte, conceptul de *hărțuire stradală*. Din totalul de 105, 79 de respondenți au ales să ofere o scurtă definiție proprie a acestui concept. Răspunsurile se concentrează în jurul cuvintelor *agresiune fizică* (10 răspunsuri), *abuz*, *viol* (5 răspunsuri), *contact fizic nedorit*, *pipăit*, *atingeri* (11 răspunsuri).

Din aceste răspunsuri am remarcat un prim indiciu în ceea ce privește toleranța tinerilor români cu privire la hărțuirea stradală, sau, o posibilă lipsă de informare cu privire la acest fenomen. Confirm acest fapt deoarece identificarea hărțuirii stradale cu acele acțiuni care implică contactul fizic, ajungându-se până la viol, arată că acțiunile de pe stradă sunt considerate ca fiind hărțuire de abia în momentul în care depășesc bariera verbală, și se ajunge la un anumit contact fizic cu tentă sexuală.

Acestor răspunsuri se adaugă de asemenea și definiții ce se referă la violența verbală, apropierea și remarcile cu tentă sexuală, fluierăturile, privirile insistente, jignirile, urmărirea, adică acele acțiuni care nu presupun un contact fizic (30 dintre respondenți au identificat hărțuirea stradală cu una sau mai multe dintre acțiunile amintite anterior).

Pentru a ne face o imagine de ansamblu mai clară privind înțelegerea acestui concept, să observăm în continuare care dintre următoarele fapte sunt identificate într-un număr mai mare de către respondenți ca fiind hărțuire stradală, în funcție de genul și vârsta respondenților.

		Sex		Total
		1. Feminin	2. Masculin	
Identificarea faptelor de hărțuire stradală	Flirt	6	4	10
	Invadarea spațiului personal în încăperi sau transport în comun, fără a fi necesar	3	6	9
	Comportament nedorit de femeie și care o face să se simtă inconfortabil	32	16	48
	Fluierături/ remarci în legătură cu aspectul fizic	27	27	54
	Atingeri din partea unor străini	31	32	63
	Amenințări cu bătaia	32	32	64
	Amenințări cu violul	33	33	66
	Toate variantele	26	6	32
Total		62	42	104

Tablul 1. Identificarea faptelor de hărțuire stradală din perspectiva genului

Din punctul meu de vedere și al celor care definesc hărțuirea stradală, majoritatea acțiunilor din tabel (*Tablul 1*) sunt forme de hărțuire sexuală publică (hărțuire stradală). În ceea ce privește flirtul, există unele discuții, în funcție de cum se adresează acest flirt, dacă este acceptat sau nu de persoana către care se adresează, dacă se continuă și după un eventual refuz. În principal, flirtul ar trebui să fie o acțiune acceptată de ambele părți și care să nu producă stări de disconfort persoanei abordate. Trebuie să ținem cont că principala diferență dintre hărțuire și flirt o reprezintă consimțământul persoanei abordate în spațiul public.

Percepția privind formele de hărțuire stradală nu diferă în cele mai multe cazuri din perspectiva genului, astfel, din totalul respondenților care au răspuns (104), numărul celor care au identificat următoarele fapte cu hărțuirea stradală este următorul:

- Flirtul: 10, dintre care 6 sunt femei, iar 4 bărbați;
- Invadarea spațiului personal în transportul în comun și în anumite încăperi: 3 femei și 6 bărbați;
- Fluierăturile și remarcile: un număr egal de femei și bărbați, și anume 27, aproximativ jumătate dintre respondenți;
- Amenințări cu bătaia: 64 dintre respondenți, dintre care 32 de femei și 32 de bărbați;
- Amenințări cu violul: 66 dintre respondenți, numărul de femei și bărbați fiind egal (33).

O diferență semnificativă o întâlnim în ceea ce privește *comportamentul nedorit de femeie și care o face să se simtă inconfortabil*, identificat ca fiind o formă de hărțuire stradală de 32 de femei și de doar 16 bărbați. Dacă ar fi să calculăm în procente, având în vedere că eșantionul de femei și bărbați nu este perfect egal, putem spune că 38% dintre bărbații chestionați consideră această acțiune ca fiind hărțuire, iar 52% dintre femei au aceeași părere. Aceste rezultate le putem pune în legătură cu stereotipurile de gen existente la nivel de societate, precum *femeile ar trebui să se simtă flatate, pentru că sunt complimentate pe stradă, femeile atrag acest comportament prin vestimentație și machiaj*, astfel, de ce ar trebui ele să se simtă inconfortabil?! Același lucru îl observăm și în cazul identificării tuturor variantelor cu

fenomenul studiat. Observăm astfel că 42% dintre femei consideră toate variantele enumerate ca fiind forme de hărțuire stradală, și numai 14% dintre bărbați consideră la fel. În ceea ce privește percepția din punct de vedere al vârstei respondenților, diferențele nu sunt unele semnificative (Vezi *Tabelul 2* din anexe).

5. CONȘTIENȚIZAREA FENOMENULUI DE HĂRȚUIRE SEXUALĂ PUBLICĂ ȘI IDENTIFICAREA REACȚIILOR VICTIMELOR ASOCIATE ACESTUIA

Din *Tabelul 3*, reiese că, din totalul respondenților, 84 consideră că este foarte probabil ca acesta să fie prezent în țara noastră. Din totalul respondenților de gen masculin, 65% consideră acest lucru ca fiind foarte probabil, în timp ce femeile au oferit același răspuns în proporție de 92%. Putem afirma astfel că genul masculin conștientizează într-o măsură mai mică prezența acestui fenomen, explicația putând fi aceea că femeile se confruntă direct cu astfel de experiențe. Vom observa însă dacă această presupunere este confirmată mai departe de rezultatele acestei cercetări.

Privind vârsta respondenților, nu există diferențe semnificative privind percepția asupra prezenței acestui fenomen în țara noastră.

Tabelul 3. Percepția din perspectiva genului asupra prezenței fenomenului hărțuirii stradale, în România

		Sex		Total
		1. Feminin	2. Masculin	
Percepția despre prezența fenomenului	1. Foarte probabil	56	28	84
		92%	65%	81%
	2. Probabil	4	12	16
		7%	28%	15%
	3. Puțin probabil	1	3	4
		2%	7%	4%
Total		61	43	104

Tabelul 4. Percepția respondenților din cele două categorii de vârstă, cu privire la prezența hărțuirii stradale în România

		Vârsta		Total
		18-24 ani	25-35 ani	
Percepția despre prezența fenomenului	1. Foarte probabil	64	20	84
		80.00%	83%	80.80%
	2. Probabil	13	3	16
		16%	13%	15.40%
	3. Puțin probabil	3	1	4

		4%	4%	3.80%
Total		80	24	104
		100.00%	100.00%	100.00%

În continuare am analizat în ce măsură consideră respondenții că se petrec următoarele tipuri de hărțuire sexuală în spațiul public, prin raportare la experiență sau la informațiile pe care le dețin (Vezi Tabelul 5 din anexe).

Pentru o interpretare mai ușoară, am adunat valorile răspunsurilor *foarte rar și rar*, precum și *des și foarte des*, folosind meniul *recode into different variables*.

Formele de hărțuire stradală considerate ca fiind cele mai frecvente sunt următoarele:

- Privirile insistente, considerate de către respondenți ca fiind dese, în proporție de 60%. Din totalul femeilor, 63% sunt de părere că se petrec des, iar 56% dintre bărbați sunt de aceeași părere;
- Comentariile cu privire la aspectul fizic: 63% dintre femei și 47% dintre bărbați;
- Catcalling: 68% dintre femei, și numai 37% dintre bărbați consideră această formă ca petrecându-se frecvent, existând o diferență semnificativă între cele două percepții.

Singura formă considerată ca fiind întâlnită des și foarte des în spațiul public, de mai mult de jumătate dintre bărbați, se referă la privirile insistente.

Acțiunile de pe stradă identificate cu hărțuirea stradală, considerate că se petrec rar de mai mult de jumătate din respondenții de gen feminin și gen masculin, sunt următoarele:

- Atingerile pe sâni: 66% femei, 72% bărbați;
- Amenințările cu violul: 65% femei, 70% femei;
- Amenințări cu bătaia: 53% femei, 56% bărbați;
- Masturbare în spațiul public: 56% femei, 81% bărbați;
- Constrângerea la a privi materiale cu caracter sexual: 65% femei, 74% bărbați;
- Expunerea părților intime de către hărțuitor: 58% femei, 77% bărbați.

Tabelul 5a. Regresie – Percepția asupra frecvenței fenomenelor de hărțuire stradală. Gen și vârstă

Variabile	Coeфициent nestandardizat	Coeфициent standardizat	Sig.
(Constant)	3,7		
Sex	-0.46	-0.26	0.008
Vârstă	-0.02	-0.06	0.5

Variabila dependentă: percepția în ceea ce privește frecvența formelor de hărțuire stradală

Tabelul de regresie (Tabelul 5a) ne arată că există o relație semnificativă între percepția asupra frecvenței fenomenelor de hărțuire stradală și gen, sig-ul având o valoare de 0,008. Astfel, conform coeficientului de regresie Beta, putem spune că femeile remarcă formele de hărțuire stradală ca petrecându-se într-o mai mare măsură în spațiul public, în comparație cu bărbații. Tabelul de regresie ne mai arată de asemenea că nu există o relație semnificativă între percepție și vârstă.

Dacă e să ne referim la totalul respondenților, observăm că cel mai des întâlnite forme de hărțuire sunt cele care nu presupun un contact direct cu victima și nici nu pun în pericol sănătatea fizică a acesteia, adică privirile insistente, cat-callingul, comentariile cu privire la

aspectul fizic. În același timp, formele de hărțuire stradală care amenință fizicul și psihicul victimei într-o măsură mai mare sunt considerate ca având o frecvență redusă.

În *Tabelul 6*, observăm că din totalul respondenților, 69% sunt de părere că hărțuirea este o problemă gravă care necesită legi speciale. Femeile sunt de această părere într-o proporție de 79% iar bărbații, în proporție de 53%. Putem observa astfel că respondenții declară într-o măsură semnificativă gravitatea acestui fenomen și necesitatea unor legi la nivel național. Există însă și posibilitatea unor erori, de exemplu dezirabilitatea socială, respondenții oferind acest răspuns gândindu-se la ce ar trebui să răspundă, ci nu la ce cred ei în mod real.

Tabelul 6. Gravitatea hărțuirii stradale în România, din perspectivă de gen

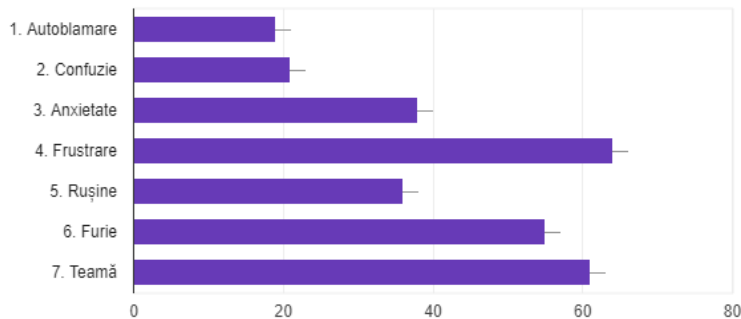
		Sex		Total
		1. Feminin	2. Masculin	
Problema hărțuirii stradale în România	Este o problemă banală	0	1	1
			2%	1%
	Nu este o problemă serioasă care să necesite legi speciale	1	4	5
		2%	9%	5%
	Este des întâlnită, dar nu constituie o problemă atât de gravă	12	15	27
		19%	35%	26%
	Este o problemă gravă care necesită legi speciale	49	23	72
		79%	53%	69%
Total		62 100%	43 100%	105 100%

Tabelul 7. Gravitatea hărțuirii stradale în România, din perspectiva categoriilor de vârstă

		Vârsta	
		18-24 ani	25-35 ani
	Este o problemă banală	0	1

Problema hărțurii stradale în România		0%	4%
	Nu este o problemă serioasă care să necesite legi speciale	3	2
		4%	8%
	Este des întâlnită, dar nu constituie o problemă atât de gravă	22	5
		28%	20%
	Este o problemă gravă care necesită legi speciale	55	17
	68%	68%	
Total	80	25	
	100%	100%	

În ceea ce privește problema hărțurii stradale din România din perspectiva vârstei respondenților (Tabelul 7), procentul respondenților din cele două categorii de vârstă care consideră fenomenul ca fiind o problemă gravă, care necesită legi speciale, este egal, și anume 68%.

Graficul 1. Identificarea principalelor reacții ale victimelor, din perspectiva genului

Conform Graficului 1, genul feminin identifică frustrarea ca fiind reacția cea mai întâlnită în rândul victimelor hărțurii stradale, în timp ce genul masculin consideră teama ca fiind reacția cea mai frecventă a victimelor.

Hărțuirea stradală afectează victimele pe termen lung, prin interiorizarea unor sentimente de neputință și umilire, ceea ce poate afecta activitățile zilnice ale victimei sau felul de a se îmbrăca, de a se comporta sau chiar determină evitarea unor locuri publice, renunțarea la anumite activități preferate, tocmai pentru a evita contactul cu posibii hărțuitori. Consider că genul feminin a identificat frustrarea ca fiind principalul sentiment al victimei, tocmai prin intermediul propriilor experiențe, acest lucru fiind evidențiat în următoarele subcapitole, numărul victimelor de gen feminin din România fiind considerabil.

6. ATITUDINEA RESPONDENȚILOR CU PRIVIRE LA FENOMENUL HĂRȚUIRII SEXUALE ȘI #METOO

În *Tabelul 7* (vezi anexe), avem prezentate răspunsurile respondenților cu privire la măsura în care sunt acceptate din perspectiva lor, faptele de hărțuire stradală (*întotdeauna, câteodată sau niciodată*), scopul fiind acela de a contura o imagine a toleranței populației tinere din România cu privire la hărțuirea stradală.

Observăm astfel că majoritatea formelor de hărțuire stradală sunt considerate inacceptabile în spațiul public de către respondenți: comentarii cu privire la aspectul fizic (58% dintre respondenți, 63% dintre femei, 51% dintre bărbați), fluierături (80% dintre respondenți, 81% dintre femei, 79% dintre bărbați), atingeri/pipăiri (93% dintre respondenți), amenințări cu violul (97% dintre respondenți), amenințări cu bătaia (96% dintre respondenți), masturbarea (96% dintre respondenți), vătămarea corporală (96% dintre respondenți), urmărirea pe stradă (96% dintre respondenți), expunerea părților intime de către agresor (96% dintre respondenți).

Privirile insistente sunt acceptate *câteodată* de respondenți în proporție de 60%, de 52% dintre femei și de 71% dintre bărbați. De asemenea, avansurile sunt acceptate *câteodată* de 39% dintre respondenți, de 27% dintre femei și 56% dintre bărbați. Toleranța față de aceste două comportamente diferă din perspectiva genului, existând o corelație între toleranță și gen.

Pentru a răspunde la una din întrebările de cercetare, am realizat o corelație între variabilele toleranță și sex, urmărind să văd dacă există o posibilă relație între cele două. Acest lucru l-am făcut posibil folosind meniul *Compute*, creând o variabilă nouă care reprezintă media variabilelor care se referă la toleranță.

Tabelul 7a. Corelație toleranță - sex

		Toleranță
Sex	Pearson Correlation	-0.038
	Sig. (2-tailed)	0.712
	N	98

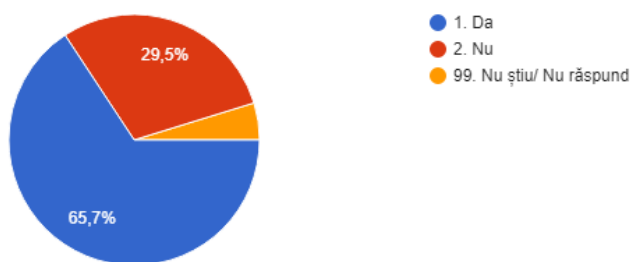
Observăm astfel că nu există o relație între toleranța la nivel general față de hărțuirea stradală și genul respondentului, sig-ul arătând că nu există o relație semnificativă între cele două. Există însă o diferență în ceea ce privește toleranța față de privirile insistente și avansuri, conform *tabelului 7b*. Astfel, pot afirma că femeile tolerează într-o mai mică măsură comportamente precum avansuri și priviri insistente în spațiul public, comparativ cu bărbații.

Tabelul 7b. Corelație toleranță față de priviri insistente și avansuri- sex

		Toleranță față de privirile insistente	Toleranță față de avansuri
Sex	Pearson Correlation	-0.204	-0.250

	Sig. (2-tailed)	0.03	0.01
	N	103	104

Cauza hărțuirii identificată cel mai des (vezi *Tabelul 8* din anexe), atât de genul masculin, cât și de genul feminin se referă la percepțiile greșite ale bărbaților în ceea ce le privește pe femei (60% dintre bărbați și 77% dintre femei). Următoarea cauză relevantă identificată de ambele genuri o reprezintă creșterea orgoliului masculin (55% dintre bărbați și 66% dintre femei). Astfel, nu există o diferență de percepție între bărbați și femei cu privire la cauzele hărțuirii stradale, principalele cauze identificate concentrându-se în jurul vinei hărțuitorului, identificând în mai mică măsură blamarea victimei (6% dintre femei și 14% dintre bărbați consideră că femeile sunt de vină deoarece ies în locuri nepotrivite, la ore nepotrivite, 14% dintre femei și 16% dintre bărbați consideră că femeile instigă prin comportament și vestimentație).

Graficul 2. RESPONDENTUL ARE CUNOȘTINȚĂ DESPRE FENOMENUL #METOO

În condițiile în care conform graficului de mai sus, 66% dintre respondenți au cunoștință despre fenomenul #Metoo, 72% dintre respondenți sunt de acord (acord și acord total) cu alegerea victimelor de a recunoaște experiențele trăite după o perioadă mai lungă de timp. Din perspectiva percepției în funcție de gen, 62% dintre bărbați și 80% dintre femei sunt de acord cu această decizie (*Tabelul 9*). Diferența de procentaj între percepția feminină și cea masculină o putem interpreta în termeni de experiență și empatie cu victimele #Metoo din partea femeilor.

În ceea ce privește diferența dintre grupele de vârstă 18-24 și 25-35 de ani (*Tabelul 10*), identificăm o diferență în ceea ce privește acordul și acordul total al acestora cu privire la declarațiile victimelor. Astfel 77% dintre respondenții cu vârsta cuprinsă între 18-24 de ani sunt de acord (acord și acord total) cu decizia victimelor de a recunoaște după mai mult timp experiențele trăite, în timp ce respondenții cu vârste între 25 și 35 de ani sunt de acord în proporție de 57%. Ceea ce le-a încurajat pe victime să facă aceste declarații, din perspectiva respondenților, a fost încrederea resimțită odată cu răspândirea fenomenului pe întregul Glob, astfel 82% dintre bărbați și 83% dintre femei au declarat acest fapt. Un aspect important însă este și acela că mai mult de jumătate dintre respondenții de gen masculin (55%) au identificat *ajungerea în lumina reflectoarelor* a victimelor din lumea vedetelor ca fiind un factor relevant care le-a împins să recunoască experiențele trăite (*Tabelul 11*).

Tabelul 9. Acordul din perspectiva genului, asupra declarațiilor victimelor #Metoo

		Sex		Total
		1. Feminin	2. Masculin	
Acordul asupra declarațiilor victimelor #METOO	1. Dezacord total	4	3	7
		9%	9%	9%
	2. Dezacord	5	10	15
		11%	29%	19%
	3. Acord	24	15	39
		55%	44%	50%
	4. Acord total	11	6	17
		25%	18%	22%
Total		44	34	78
		100%	100%	100%

Tabelul 10. Acordul celor două categorii de vârstă, asupra declarațiilor victimelor #Metoo

		Vârsta		Total
		18-24	25-35	
Acordul asupra declarațiilor victimelor #METOO	1. Dezacord total	5	2	7
		9%	10%	9%
	2. Dezacord	8	7	15
		14%	33%	19%
	3. Acord	30	9	39
		53%	43%	50%
	4. Acord total	14	3	17
		24%	14%	22%
Total		57	21	78
		100%	100%	100%

Tabelul 11. Cauzele declarațiilor victimelor #Metoo, identificate de categoriile de gen

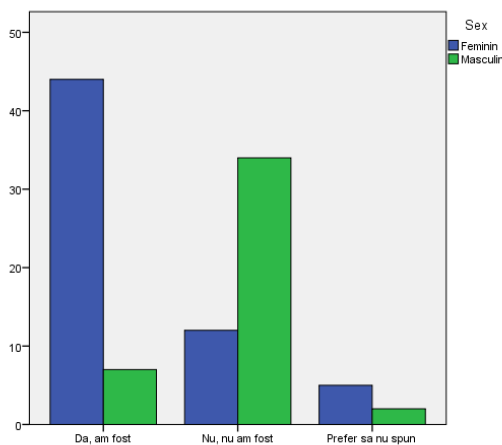
		Sex		Total
		1 Feminin	2 Masculin	
Cauze #Metoo	Încrederea resimțită	39	27	66
		83%	82%	
	Atragerea atenției pe rețelele de socializare	13	17	30
		28%	52%	
	Ajungerea în lumina reflectoarelor	10	18	28
		21%	54.50%	
	Frica de a nu fi învinuite	17	4	21
		36%	12%	
Frica de agresor	21	11	32	
	45%	33%		
Imposibilitatea de a dovedi	20	10	30	

	agresiunea la care au fost supuse			
		43%	30%	
Total		47	33	80

7. EXPERIENȚA RESPONDENȚILOR PRIVIND HĂRȚUIREA STRADALĂ

În acest capitol m-am concentrat asupra experienței respondenților în ceea ce privește hărțuirea stradală. În România nu există statistici cu privire la numărul de femei și bărbați hărțuiți în spațiul public.

Conform graficului de mai jos, 44 din cele 61 de femei care mi-au răspuns la chestionar, au fost victime ale hărțuirii stradale, ceea ce înseamnă 72%. De asemenea, 5 respondente au preferat să nu răspundă, existând posibilitatea ca procentajul să crească la 80% în cazul în care și aceste femei au fost victime, ceea ce reprezintă un procentaj extrem de ridicat. Rezultatele obținute demonstrează că problema hărțuirii stradale este una existentă în societatea noastră și care trebuie luată în considerare atât de victime, autorități și indivizii care nu au trăit aceste experiențe. Ipoteza conform căreia cel puțin 50% dintre respondente sunt victime ale hărțuirii se confirmă astfel.

Graficul 3. VICTIMĂ A HĂRȚUIRII STRADALE

Tabelul 12a. Confruntarea agresorului - sex

		Sex		Total
		Feminin	Masculin	
Confruntarea agresorului	Da	47%	33%	44%
	Nu	53%	67%	56%
Total		100%	100%	100%

Tabelul 12b. Confruntarea agresorului - vârstă

		Vârsta		Total
		18-24	25-35	

Confruntarea agresorului	Da	29%	81%	44%
	Nu	71%	19%	56%
Total		100%	100%	100%

Conform Tabelului 12a, 47% dintre femeile care au declarat că au fost victime ale hărțuirii stradale sau care au fost martore ale unor fapte de acest gen, au confruntat agresorul, iar din totalul bărbaților, 33% dintre aceștia au făcut acest lucru, observând astfel că femeile intervin într-o mai mare măsură decât bărbații în astfel de situații. În ceea ce privește confruntarea victimei de către respondenții din cele două categorii de vârstă, observăm că respondenții cu vârste cuprinse între 25 și 35 de ani au intervenit mai des, confruntând agresorul (81%), iar cei din categoria de vârstă 18-24 de ani au confruntat agresorul în proporție de 29%.

Să observăm în continuare căror fapte de hărțuire sexuală publică le-au fost victime respondenții (Vezi tabelul 12 din anexe). 82% dintre femei au fost fluierate pe stradă și li s-au adresat comentarii cu privire la aspectul fizic. De asemenea, bărbaților li s-au adresat comentarii cu privire la aspectul fizic în proporție de 53%, un procentaj interesant, pe care, în viitor, aș vrea să-l aprofundez și să aflu dacă acești respondenți au fost victimele ale agresorilor de gen feminin sau masculin. Un procentaj ridicat îl ating și victimele care au fost pipăite sau atinse în zonele intime și cele cărora le-au fost adresate glume cu caracter sexual, și anume 41%, respectiv 61%. La acestea se adaugă și experiențele din cluburi și transportul în comun, unde respondenților de gen feminin le-a fost invadat spațiul personal, fără acordul lor sau fără să fie necesar, un exemplu fiind aglomerația, în cazul mijloacelor de transport în comun (32%, respectiv 44%).

8. CONCLUZII

Această cercetare a pornit din interesul personal pe care l-am avut în legătură cu tema hărțuirii stradale. Apariția scandalurilor recente și discuțiile avute cu oamenii din jurul meu, m-au făcut să pornesc această cercetare și să furnizez date pentru un început în cercetarea cantitativă privind hărțuirea stradală din România. Scopul acestei cercetări a fost să răspund la un număr de întrebări de interes atât personal, cât și academic și public.

O primă concluzie, una foarte importantă din punctul meu de vedere, este amploarea acestui fenomen în spațiul public. Deși din documentarea mea inițială și discuțiile cu indivizii de pe stradă și din lumea virtuală reieșea că numărul femeilor hărțuite stradal în România nu ar fi semnificativ, rezultatele cercetării au arătat că femeile sunt victime ale hărțuirii stradale în proporție de aproximativ 80%, un procent ridicat și care ar trebui să fie o dovadă a faptului că hărțuirea stradală este o problemă socială. Cele mai întâlnite comportamente de hărțuire stradală le reprezintă, conform rezultatelor, fluieratul pe stradă, privirile insistente, glumele și remarcile cu conotație sexuală, la care se adaugă cu un procent de 41%, în rândul femeilor, atingerile și pipăirile.

În al doilea rând, la nivel general, toleranța privind hărțuirea stradală nu diferă din perspectiva genului, atât femeile, cât și bărbații având o toleranță scăzută față de comportamente precum urmărirea pe stradă, flashing, atingeri/ pipăiri. Există însă o diferență în ceea ce privește toleranța față de privirile insistente și avansuri, fiind acceptate *câteodată* de bărbați în proporție de 71%, respectiv 56%. În ceea ce privește segmentele de vârstă, nu există o diferență cu privire la toleranța față de comportamentele de hărțuire stradală.

În al treilea rând, conform rezultatelor, 66% dintre respondenți au auzit despre fenomenul #Metoo. Principala cauză identificată care a determinat victimele să recunoască experiențele trăite a fost încrederea resimțită odată cu răspândirea fenomenului în spațiul virtual. Interesant în acest context este și faptul că mai mult de jumătate dintre respondenții de gen masculin au identificat *ajungerea în lumina reflectoarelor* ca fiind o cauză principală a declarațiilor victimelor de la Hollywood, acest fapt punând în evidență un comportament de blamare a victimei.

Deși diferențele nu au fost mereu unele semnificative, am putut observa totuși că genul feminin a fost mai empatic cu victimele și mai conștient de prezența hărțuirii stradale și de frecvența acestor comportamente, decât bărbații. Astfel, deși mai mult de jumătate din ambele genuri și ambele categorii de vârstă consideră hărțuirea stradală o problemă gravă care necesită legi speciale, și consideră *foarte probabilă* prezența acestui fenomen în țara noastră, există diferențe privind percepția asupra frecvenței comportamentelor specifice hărțuirii stradale. Astfel, dintr-un total de 16 acțiuni de hărțuire, singura formă considerată ca fiind întâlnită des și foarte des în spațiul public, de mai mult de jumătate dintre bărbați, se referă la privirile insistente. Regresia ne arată că există o diferență de percepție privind frecvența formelor de hărțuire stradală, între genul feminin și cel masculin. În ceea ce privește cele două categorii de vârstă, nu există diferențe semnificative.

Consider că această lucrare aduce noi informații și date cantitative privind hărțuirea stradală în România, contribuind la conturarea unei imagini de ansamblu a fenomenului în țara noastră și îmi propun ca pe viitor să continui această cercetare.

Experiența elaborării și culegerii datelor mi-a adus atât satisfacții cât și dificultăți în unele momente. Unele dificultăți le-am avut în interpretarea datelor, în special în cazul întrebărilor deschise, unde am încercat să renunț la subiectivitate și să abordez o neutralitate axiologică, oferind o descriere a fenomenului hărțuirii stradale, fără să îmi expun și să îmi imprim propriile valori în interpretarea percepției specifice genului. Pe parcursul elaborării și la finalul acestei cercetări mi-am conturat o imagine de ansamblu mai amplă asupra acestui fenomen și am acumulat multe informații teoretice care explică prezența și cauzele hărțuirii sexuale.

Punctele tari ale acestei lucrări le reprezintă analiza cantitativă, care contribuie la conturarea unei imagini de ansamblu a percepției indivizilor asupra hărțuirii stradale din România, însă în același timp, eșantionul este unul de conveniență și redus numeric, ceea ce nu permite generalizarea rezultatelor. De asemenea, există posibilitatea unor erori care să producă modificări ale rezultatelor, precum dezirabilitatea socială, chiar și perioada de după fenomenul #Metoo sau chiar și perioada în care am aplicat chestionarul, în lunile februarie-martie. Recomandările pentru cercetările viitoare pe aceeași temă, atât pentru alți cercetători, cât și pentru mine, este să cresc numărul întrebărilor din chestionar, să îmi stabilesc un eșantion mai mare, folosind tehnici de eșantionare aleatoare, să mă axeze și pe victimele masculine din eșantion, să aprofundez experiențele victimelor folosind interviul ca tehnică.

9. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

CĂRȚI

Bourdieu, P. (1998). *Dominația masculină*. București: Editura Art.

- Chelcea, S. (2007). *Metodologia cercetării sociologice. Metode cantitative și calitative*. București: Editura Economică.
- Dragomir, O., Miroiu, M. (2002). *Lexicon feminist*. Iași: Polirom.
- Grünberg, L. (2010). „Gen și societate”. În: Vlăsceanu, L., *Introducere în sociologie*. Iași: Polirom.
- Lorber, J. (1995). "Night to His Day": The Social Construction of Gender. În: *Paradoxes of gender*. Yale University Press.
- Miroiu, M. (2004). *Drumul către autonomie: teorii politice feministe*. Iași: Polirom.
- Pasti, V. (2003). *Ultima inegalitate. Relațiile de gen în România*. Iași: Polirom.

ARTICOLE

- Blackstone A., Uggen C. (2004). Sexual Harassment as a Gendered Expression of Power. *American Sociological Review*, 69 (1), pp. 64-92.
- Bowman, C. G. (January 1993), Street Harassment and the Informal Ghettoization of Women. *Harvard Law Review*, 106 (3), p. 524.
- Bragă, A. (2012). Violența împotriva femeilor române. *Perspective politice*, 5 (2), pp. 143-144.
- Davis, D. (1994). The Harm that Has no Name: Street Harassment, Embodiment, and African American Women. *UCLA Women's Law Journal*, 4 (2), pp. 133-148.
- Koskela, H. (1999), "Gendered Exclusions": Women's Fear of Violence and Changing Relations to Space. *Geografiska Annaler*, 81 (3), pp. 111-124.
- Pina, A., Gannon, A., Saunders, B. (2009). An overview of the literature on sexual harassment: Perpetrator, theory, and treatment issues. *Aggression and Violent Behavior*, 14 (2), pp. 126-138.
- Ring, L., Gardner, C. (1996). Passing By: Gender and Public Harassment. *Contemporary Sociology*, 25(4), p.480.
- Zimmerman, D. H., West, C. (1987). Doing Gender. *Gender and Society*, 1 (2), pp. 125-151.

| DIZERTAȚII

- Chirciu, S. (2014). *Hărțuirea stradală în București. Studii de caz*. Școala Națională de Studii Politice și Administrative.

| ALTE SURSE

- Mason, N. (sine annum). *Leading at the Intersections: An Introduction to the Intersectional Approach Model for Policy & Social Change*. [PDF] New York City: Women of Color Policy Network, New York University. Disponibil pe:
<http://www.intergroupresources.com/rc/Intersectionality%20primer%20-%20Women%20of%20Color%20Policy%20Network.pdf> [Accesat la data de 14.03.2018].

WEBSITE-URI

- (2015). *Cornell international survey on street harassment* [Online] Disponibil pe:
<https://www.ihollaback.org/cornell-international-survey-on-street-harassment/#bo> [Accesat la data de 10.01.2018].
- (2015). *Studiu internațional al Universității Cornell despre hărțuirea stradală*. [Online] Disponibil pe:
<https://romania.ihollaback.org/2015/05/31/studiu-international-universitatea-cornell-despre-hartuirea-stradala/> [Accesat la data de 10.01.2018].
- (2016). *Săptămâna internațională împotriva hărțuirii stradale*. [Online] Disponibil pe:
<https://romania.ihollaback.org/2016/04/13/saptamana-internationala-impotriva-hartuirii-stradale/> [Accesat la data de 10.01.2018].
- (Sine annum). *Termeni de gen*. [Online] Disponibil pe:
https://fia.pimienta.org/weblog/?page_id=617 [Accesat la data de 10.01.2018].

Hogaș, E. (2017). *PROIECT: Orice formă de hărțuire – stradală, sexuală, psihologică – amendată cu până la 100.000 lei*. [Online] Disponibil pe: <https://legestart.ro/hartuire-stradala-sexuala-psihologica-amendata-cu-pana-la-100-000-lei/> [Accesat la data de 10.01.2018].

10. ANEXE

10.1 Instrumentul de cercetare – chestionar

V1. Vă rog să îmi spuneți care este primul lucru la care vă gândiți când auziți expresia „hărțuire stradală”. Imi puteți oferi un exemplu?

V2. Vă rog să îmi spuneți care dintre următoarele comportamente credeți să sunt forme ale hărțuirii stradale ?

1. Flirtul din partea unor străini, în spațiul public;
2. Invadarea spațiului personal de către străini în anumite încăperi sau în mijloacele de transport în comun;
3. Orice comportament care nu este dorit de către o femeie și care o face să se simtă inconfortabil;
4. Fluierături, remarci în legătură cu aspectul fizic;
5. Atingeri din partea unor străini;
6. Amenințări cu bătaia;
7. Amenințări cu violul;
8. Toate variantele de mai sus;
9. Altele.

Specificați:

V3. Considerați că hărțuirea stradală este prezentă în țara noastră? (Încercuiți cifra corespunzătoare răspunsului dumneavoastră).

1. Foarte probabil;
2. Probabil;
3. Puțin probabil;
4. Deloc probabil;
99. Nu știu/ Nu răspund.

În ce măsură considerați că următoarele comportamente sunt acceptabile în spațiul public? (Încercuiți cifra corespunzătoare răspunsului dumneavoastră).

	Întotdeauna	Căteodată	Niciodată	Nu știu/ nu răspund
V4. Priviri insistente	1	2	3	99
V5. Comentarii cu privire la aspectul fizic	1	2	3	99
V6. Fluierături	1	2	3	99
V7. Atingeri/ pipăiri	1	2	3	99
V8. Ciupituri de fund/ palme peste fund	1	2	3	99
V9. Atingeri pe sâni	1	2	3	99
V10. Amenințări cu violul	1	2	3	99
V11. Amenințări cu bătaia	1	2	3	99
V12. Împingeri/ atingerea corpului în transportul în comun	1	2	3	99
V13. Urmărire pe stradă	1	2	3	99
V14. Avansuri	1	2	3	99
V15. Solicitări cu caracter sexual	1	2	3	99
V16. Constrângere la a privi materiale cu caracter sexual	1	2	3	99
V17. Masturbare în public (de către hărțuitor)	1	2	3	99
V18. Expunere a părților intime (de către hărțuitor)	1	2	3	99
V19. Vătămare corporală	1	2	3	99

În cazul în care considerați următoarele comportamente ca fiind forme ale hărțuirii stradale, în ce măsură credeți că se petrec, în funcție de cunoașterea sau experiența dumneavoastră? (Încercuiți cifra corespunzătoare răspunsului dumneavoastră).

	Foarte rar	Rar	Moderat	Des	Foarte des
V20. Priviri insistente	1	2	3	4	5
V21. Comentarii cu privire la aspectul fizic	1	2	3	4	5
V22. Fluierături	1	2	3	4	5

V23. Atingeri/ pipăiri	1	2	3	4	5
V24. Ciupituri de fund/ palme peste fund	1	2	3	4	5
V25. Atingeri pe sâni	1	2	3	4	5
V26. Amenințări cu violul	1	2	3	4	5
V27. Amenințări cu bătaia	1	2	3	4	5
V28. Împingeri/ atingerea corpului în transportul în comun	1	2	3	4	5
V29. Urmărire pe stradă	1	2	3	4	5
V30. Avansuri	1	2	3	4	5
V31. Solicitări cu caracter sexual	1	2	3	4	5
V32. Constrângere la a privi materiale cu caracter sexual	1	2	3	4	5
V33. Masturbare în public (de către hărțuitor)	1	2	3	4	5
V34. Expunere a părților intime (de către hărțuitor)	1	2	3	4	5
V35. Vătămare corporală	1	2	3	4	5

V36. În ce măsură considerați că hărțuirea stradală este o problemă în țara noastră? (Încercuiți cifra corespunzătoare răspunsului dumneavoastră).

1. Este o problemă banală;
2. Nu este o problemă serioasă care să necesite legi speciale;
3. Este des întâlnită, dar nu constituie o problemă atât de gravă;
4. Este o problemă gravă care necesită legi speciale.

V37. Ați fost vreodată victima hărțuirii stradale? (Încercuiți cifra corespunzătoare răspunsului dumneavoastră).

1. Da, am fost;

2. Nu, nu am fost;
3. Prefer să nu spun.

V38. Dacă da, s-a întâmplat vreodată să confrunțați verbal agresorul? (Încercuiți cifra corespunzătoare răspunsului dumneavoastră).

1. Da (În ce situație? Răspuns);
2. Nu;
3. Depinde;
4. Nu știu/ nu răspund.

V39. Ați fost martor a unor fapte de hărțuire stradală? (Încercuiți cifra corespunzătoare răspunsului dumneavoastră).

1. Da;
2. Nu;
3. Nu știu/ nu răspund.

V40. Dacă da, ați acționat în vreun fel? (Încercuiți cifra corespunzătoare răspunsului dumneavoastră).

1. Da (Cum?);
2. Nu;
3. Nu știu/ Nu răspund.

V40A. Dacă ați răspuns „da” la întrebarea anterioară, cum ați acționat?

V41. În cazul în care ați avut astfel de experiențe, căror comportamente le-ați fost victimă? (Întrebare cu răspuns multiplu- încercuiți cifrele corespunzătoare răspunsurilor dumneavoastră).

1. Ați fost fluierat/ă pe stradă;
2. Vi s-au adresat comentarii asupra aspectului fizic;
3. Ați fost fotografiat pe stradă fără acceptul dumneavoastră;
4. Ați fost pipăit/ă, atins/ă, în zonele intime;
5. Vi s-au adresat glume cu caracter sexual;
6. Ați simțit privirile insistente ale unui necunoscut asupra unor părți intime;
7. Vi s-au cerut favoruri sexuale;
8. Ați fost atinși/pipăiți sau v-a fost invadat spațiul intim, deși nu era necesar, în transportul în comun;
9. Ați fost atinși, pipăiți sau v-a fost invadat spațiul personal, fără acordul dumneavoastră, în club sau la petreceri la care ați participat.

V42. Cu care dintre următoarele reacții asociați hărțuirea stradală? (Încercuiți cifrele corespunzătoare răspunsurilor dumneavoastră)

1. Autoblamare
2. Confuzie
3. Anxietate
4. Frustrare
5. Rușine
6. Furie
7. Teamă

8. Depresie

V43. Care credeți că este principala cauză a hărțuirii stradale? (Întrebare cu răspuns multiplu- încercuiți cifrele corespunzătoare răspunsurilor dumneavoastră).

1. Hărțuitorii consideră că este amuzant;
2. Femeile se simt flatate de aceste comportamente;
3. Hărțuitorii știu că nu pot fi pedepsiți;
4. Acest comportament crește orgoliul hărțuitorilor;
5. Hărțuitorii consideră că spațiul public le aparține;
6. Femeile îi instigă prin comportament și vestimentație
7. Educația pe care o primesc bărbații în familie și la școală;
8. Percepțiile greșite ale bărbaților în ceea ce le privește pe femei;
9. Faptul că bărbații se simt atrași, în mod natural, de femei;
10. Faptul că femeile ies în anumite locuri nepotrivite și la o oră nepotrivită.

V44. Ați auzit despre fenomenul având ca slogan #METOO? (Încercuiți cifra corespunzătoare răspunsului dumneavoastră)

1. Da;
2. Nu.

V45. În ce măsură sunteți de acord cu apariția acelor declarații ale victimelor după o perioadă lungă de timp? (Încercuiți cifra corespunzătoare răspunsului dumneavoastră)

1. Dezacord total;
2. Dezacord;
3. Acord;
4. Acord total;
5. Nu știu/ nu răspund

V46. Care credeți că sunt motivele pentru care victimele au ales să vorbească despre experiențele lor după mai mulți ani de la incidente? (Întrebare cu răspuns multiplu- încercuiți cifrele corespunzătoare răspunsurilor dumneavoastră).

1. Încrederea căpătată odată cu declarațiile mai multor femei și cu răspândirea fenomenului;
2. Atragerea atenției pe rețelele de socializare;
3. Atragerea atenției și ajungerea în lumina reflectoarelor în cazul vedetelor;
4. Frica de a nu fi învinuite;
5. Frica de agresor;
6. Imposibilitatea de a dovedi agresiunea la care au fost supuse.

Date sociodemografice

V47. Sexul:

1. Masculin;

2.Feminin.

V48. Vârsta: _____ani (împliniți).

V49. Ocupația: _____

V50. Ultima școală absolvită:

1. Fără școală
2. Școală primară
3. Gimnaziu
4. Liceu terminat
5. Școală postliceală
6. Facultate
7. Masterat
8. Doctorat

V51. Mediul de proveniență

1. Rural;
2. Urban.

V52. În ce oraș locuiți?

10.2 Tabele

Tabelul 2. Identificarea faptelor de hărțuire stradală de către respondenții din cele două categorii de vârstă

		Vârsta		Total
		18-24	25-35	
Identificarea faptelor de hărțuire stradală	Flirt	9	1	10
		11%	4%	
	Invadarea spațiului personal în încăperi sau transport în comun	8	1	9
		10%	4%	
	Comportament care nu este dorit de femeie și care o face să se simtă inconfortabil	38	10	48
		48%	40%	
	Fluierături/ remarci în legătură cu aspectul fizic	39	15	54
		49%	60%	
	Atingeri din partea unor străini	46	17	63
		58%	68%	
	Amenințări cu bătaia	48	16	64
		61%	64%	
Amenințări cu violul	49	17	66	
	62%	68%		
Toate variantele de mai sus	26	6	32	

		32.90%	24.00%	
Total		79	25	104

Tabelul 5. Percepția asupra prezenței faptelor de hărțuire stradală, din perspectiva genului

Percepția asupra prezenței următoarelor fapte de hărțuire...		Sex		Total
		Feminin	2. Masculin	
Priviri insistente	1. Rar	6	7	13
	2. Moderat	17	12	29
	3. Des	39	24	63
Total		62	43	105
Comentarii cu privire la aspectul fizic	1. Rar	6	6	12
	2. Moderat	17	17	34
	3. Des	39	20	59
Total		62	43	105
Catcalling	1. Rar	5	11	16
	2. Moderat	15	16	31
	3. Des	42	16	58
Total		62	43	105
Atingeri/pipăiri	1. Rar	23	22	45
	2. Moderat	19	15	34
	3. Des	20	6	26
Total		62	43	105
Ciupituri/palme peste fund	1. Rar	27	27	54
	2. Moderat	17	11	28
	3. Des	18	5	23
Total		62	43	105
Atingeri pe săni	1. Rar	41	31	72
	2. Moderat	9	11	20
	3. Des	12	1	13
Total		62	43	105
Amenințări cu violul	1. Rar	40	30	70
	2. Moderat	1	10	23
	3. Des	9	3	12
Total		62	43	105
Amenințări cu bătaia	1. Rar	33	24	57
	2. Moderat	10	11	21
	3. Des	19	8	21
Total		62	43	105
Împingeri/atingeri în transportul în comun	1. Rar	11	13	24
	2. Moderat	16	16	32

	3. Des	35	14	49
Total		62	43	105
Urmăriri pe stradă	1. Rar	23	31	54
	2. Moderat	20	11	31
	3. Des	19	1	20
Total		62	43	105
Avansuri	1. Rar	13	10	23
	2. Moderat	16	17	33
	3. Des	33	16	49
Total		62	43	105
Solicitări cu caracter sexual	1. Rar	24	18	42
	2. Moderat	18	14	32
	3. Des	20	11	31
Total		62	43	105
Constrângerea de a privi materiale cu caracter sexual	1. Rar	40	32	72
	2. Moderat	16	9	25
	3. Des	6	2	8
Total		62	43	105
Masturbări în spațiul public	1. Rar	35	35	70
	2. Moderat	19	8	27
	3. Des	8	0	8
Total		62	43	105
Expunerea părților intime de către hărțuitor	1. Rar	36	33	69
	2. Moderat	20	9	29
	3. Des	6	1	7
Total		62	43	105
Vătămare corporală	1. Rar	30	25	55
	2. Moderat	15	10	25
	3. Des	17	8	25
Total		62	43	105

Tabelul 7. Toleranța în funcție de gen, față de principalele fapte de hărțuire stradală

Toleranța față de...		Sex		Total
		1. Feminin	2. Masculin	
Priviri insistente	1. Întotdeauna	3	3	6
	2. Câteodată	32	30	62
	3. Niciodată	26	9	35
Total		61	42	103
Comentarii cu privire la aspectul fizic	1. Întotdeauna	1	1	2
	2. Câteodată	22	20	42

	3. Niciodată	39	22	61
Total		62	43	105
Fluierături	1. Întotdeauna	3	0	3
	2. Câteodată	9	9	18
	3. Niciodată	50	34	84
Total		62	43	105
Atingeri/pipăiri	2. Câteodată	4	3	7
	3. Niciodată	58	40	98
Total		62	43	105
Ciupituri /palme peste fund	2. Câteodată	5	3	7
	3. Niciodată	57	40	97
Total		62	43	105
Atingeri pe sâni	2. Câteodată	2	1	3
	3. Niciodată	59	42	101
Total		61	43	104
Amenințări cu violul	2. Câteodată	2	0	2
	3. Niciodată	59	43	102
Total		61	43	104
Amenințări cu bătaia	2. Câteodată	3	0	3
	3. Niciodată	58	43	101
Total		61	43	104
Împingeri /atingerea corpului în transportul în comun	1. Întotdeauna	3	4	7
	2. Câteodată	12	8	20
	3. Niciodată	46	31	76
Total		61	43	104
Urmărirea pe stradă	1. Întotdeauna	1	0	1
	2. Câteodată	2	1	3
	3. Niciodată	57	42	99
Total		60	43	103
Avansuri	1. Întotdeauna	1	1	2
	2. Câteodată	17	24	41

	3. Niciodată	44	18	61
Total		62	43	105
Solicitări cu caracter sexual	1. Întotdeauna	2	0	2
	2. Câteodată	3	7	10
	3. Niciodată	56	36	92
Total		61	43	104
Constrângerea la a privi materiale cu caracter sexual	1. Întotdeauna	2	0	2
	2. Câteodată	3	2	5
	3. Niciodată	56	38	93
Total		61	40	101
Masturbarea în public	1. Întotdeauna	2	0	2
	2. Câteodată	1	1	2
	3. Niciodată	58	41	99
Total		61	42	103
Expunerea unor părți intime ale unor străini	1. Întotdeauna	2	0	2
	2. Câteodată	1	1	2
	3. Niciodată	58	41	99
Total		61	42	103
Vătămare corporală	1. Întotdeauna	1	0	1
	2. Câteodată	3	0	3
	3. Niciodată	58	42	100
Total		62	42	104

Tabelul 8. Cauzele hărțurii stradale identificate de către respondenții de gen feminin și masculin

		Sex		Total
		1. Feminin	2. Masculin	
Cauzele hărțurii sexuale	Este amuzant pentru hărțuitori	40	24	64
		65%	56%	61%
	Femeile se simt flatate	3	1	4
		5%	2%	4%

Hărțuitorii nu sunt pedepsiți	41	19	60
	66%	44%	57%
Crește orgoliul masculin	41	24	65
	66%	56%	62%
Spațiul public aparține hărțuitorilor	25	15	40
	40%	35%	38%
Femeile instigă prin comportament și vestimentație	9	7	16
	15%	16%	15%
Educația femeilor și a bărbaților	19	9	28
	31%	21%	27%
Percepții greșite ale bărbaților despre femei	48	26	74
	77%	60%	70%
Bărbații sunt atrași în mod natural de femei	1	10	11
	2%	23%	10%
Femeile ies în locuri nepotrivite, la ore nepotrivite	4	6	10
	6%	14%	10%
Total	62 100%	43 100%	105 100%

Tabelul 12. Experiența respondenților privind hărțuirea stradală

		Sex		Total
		1. Feminin	2. Masculin	
Experiența indivizilor	Fluierat pe stradă	44	2	46
		82%	13%	67%
	Comentarii cu privire la aspectul fizic	44	8	52
		82%	53%	75%
	Fotografiat pe stradă, fără acordul victimei	8	4	12
		15%	27%	17%
	Pipăit/atins în zonele intime	22	3	25
		41%	20%	36%
	Glume cu caracter sexual	33	4	37
		61%	27%	54%
	Priviri insistente	28	2	30
		52%	13%	44%
	Cererea unor favoruri sexuale	9	3	12
		17%	20%	17%
Invadarea spațiului intim în transportul în comun, fără să	24	4	28	

	fie necesar			
		44%	27%	41%
	Atins/ pipăit, invadarea spațiului personal, fără acordul victimei, la petreceri sau în club	17	4	21
		32%	27%	30%
Total		54	15	69
		100%	100%	100%